

Đắk Lắk

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH ĐẮK LẮK
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH ĐẮK LẮK

NĂM THỨ NHẤT
SỐ: 61 - Bộ mới
(Số cũ: 7950)
THỨ BA, NGÀY 9/9/2025

Tòa soạn: 23 Lê Duẩn, P. Buon Ma Thuật
Điện thoại: 0262.3852383 - Fax: 0262.3810451
Email: toasoan.baodaklak@gmail.com
www.baodaklak.vn

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH ĐẮK LẮK LẦN THỨ I, NHIỆM KỲ 2025 - 2030

CHUẨN BỊ CHU ĐÁO cho Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh

➤ TRANG 3

Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Đình Trung trình bày tóm tắt Dự thảo Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030 với Tổ công tác số 4 của Bộ Chính trị. Ảnh: dangcongsan.vn

Lập lại trật tự xây dựng
ở Hòa Xuân

Trang 5

Khi lòng dân đồng thuận

Trang 6

Biến rác thải thành
tài nguyên

Trang 8

Để chanh dây rộng đường xuất khẩu chính ngạch

Với kim ngạch xuất khẩu tăng trưởng ấn tượng và cánh cửa vào các thị trường khó tính đang dần rộng mở, sản phẩm chanh dây đứng trước cơ hội lớn để trở thành ngành hàng nông sản "tỷ đô". Tuy nhiên, để biến tiềm năng thành hiện thực, đòi hỏi phải có bước chuyển mình mạnh mẽ, bắt đầu từ việc xây dựng một chuỗi giá trị bền vững và khép kín.

TRANG 4

Đẩy mạnh tuyên truyền công tác chuẩn bị và tổ chức Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030

Các đại biểu tham dự hội nghị. Ảnh: D. Tiến

Chiều 8/9, Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy phối hợp với Sở VH-TT&DL, Hội Nhà báo tỉnh tổ chức Hội nghị giao ban báo chí định kỳ tháng 9/2025. Phó Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Trần Minh Trí; Phó Giám đốc Sở VH-TT&DL Nguyễn Quốc Hiệp; Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Nguyễn Văn Phú đồng chủ trì hội nghị.

Trong tháng 8, các cơ quan báo chí của tỉnh và các cơ quan đại diện, phóng viên thường trú tại tỉnh đã phản ánh kịp thời, toàn diện tình hình chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, công tác bảo đảm quốc phòng - an ninh, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Trong đó, tập trung thông tin, phản ánh công tác lãnh đạo, chỉ đạo của các đồng chí lãnh đạo tỉnh; hoạt động của cấp ủy, chính quyền

các cấp của tỉnh sau hợp nhất, sáp nhập; công tác tổ chức đại hội đảng bộ cấp trên cơ sở và cấp xã; triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; công tác chuẩn bị năm học mới. Ngoài ra, một số cơ quan báo chí đã kịp thời thông tin, phản ánh các vấn đề được dư luận xã hội quan tâm.

Tại hội nghị, lãnh đạo các cơ quan báo chí của tỉnh, phóng viên thường trú đã kiến nghị nhiều vấn đề, tập trung vào việc chia sẻ, cung cấp thông tin cho báo chí tác nghiệp; việc chủ động, tích cực tham gia các giải báo chí của Trung ương và địa phương; việc tạo điều kiện cho các cơ quan thông tấn, báo chí tham dự, đưa tin về Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030...

Kết luận hội nghị, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Trần Minh Trí đề nghị các cơ quan báo chí tiếp tục tuyên truyền công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền các cấp về phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trên địa bàn tỉnh; quan tâm tuyên truyền và tích cực tham gia Giải Báo chí về xây dựng Đảng tỉnh Đắc Lắc cũng như các giải của bộ, ban, ngành Trung ương. Đặc biệt, tập trung tuyên truyền sâu rộng, đậm nét về công tác chuẩn bị và tổ chức Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030 dự kiến diễn ra vào cuối tháng 9/2025; tuyên truyền các ngày kỷ niệm, sự kiện quan trọng của tỉnh, của đất nước trong tháng 9/2025...

Duy Tiến

Bộ đội Biên phòng Đắc Lắc

Hơn 2,4 tỷ đồng hỗ trợ học sinh đồng bào dân tộc thiểu số ở vùng biên

Đại diện lãnh đạo Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng Đắc Lắc và chính quyền địa phương trao quà tặng học sinh tại xã Ia Rvê. Ảnh: N. Lân

Nhân dịp khai giảng năm học 2025 - 2026, Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng Đắc Lắc đã tổ chức trao quà tặng học sinh đồng bào dân tộc thiểu số có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn các xã biên giới Ia Rvê, Ia Lốp và Buôn Đôn.

Theo đó, 325 học sinh người dân tộc thiểu số từ tiểu học đến trung học phổ thông được nhận hỗ trợ 7,4 triệu đồng/năm. Trong đó, mỗi em được hỗ trợ tiền ăn 5,4 triệu đồng, phương tiện đến trường 600 nghìn đồng, cùng đồ dùng học tập và quần áo trị giá 1,4 triệu đồng. Tổng kinh

phí thực hiện hơn 2,4 tỷ đồng.

Đồng thời, trên địa bàn 16 xã, phường biên giới của tỉnh, các đơn vị thuộc Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh đã trao quà tặng cho 63 học sinh thuộc các chương trình “Nâng bước em tới trường”, “Con nuôi Đồn Biên phòng” và “Mẹ đỡ đầu”. Mỗi em được hỗ trợ 500 nghìn đồng mỗi tháng. Ngoài ra, các đơn vị còn trao tặng 10 chiếc xe đạp cùng nhiều đồ dùng học tập. Toàn bộ kinh phí được trích từ nguồn lương, phụ cấp của cán bộ, chiến sĩ.

Ngọc Lân

Bảo vệ chủ quyền biển đảo và phòng, chống rác thải nhựa

Đông đảo học sinh phường Phú Yên xem trưng bày hình ảnh, tư liệu tuyên truyền phòng, chống rác thải nhựa. Ảnh: A. Ngọc

Tại phường Phú Yên, Sở VH-TT&DL phối hợp với Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng (Bộ CHQS tỉnh), UBND phường Phú Yên vừa tổ chức hội nghị tập huấn tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật về chủ quyền biên giới biển đảo Việt Nam kết hợp trưng bày hình ảnh, tư liệu tuyên truyền phòng, chống rác thải nhựa.

Tại hội nghị, lãnh đạo Sở VH-TT&DL, Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng phổ biến các quy định pháp luật liên quan đến chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (IUU); hướng dẫn ngư dân hiểu và tuân thủ pháp luật để góp phần gỡ cảnh báo thẻ vàng của Ủy ban châu Âu đối với hải sản khai thác của Việt Nam. Cùng với đó, các chuyên

gia lĩnh vực môi trường đã nêu ra thực trạng ô nhiễm rác thải nhựa, vận động ngư dân và người dân ven biển cùng hành động giảm thiểu rác thải nhựa, đặc biệt là rác thải nhựa đại dương, góp phần bảo vệ môi trường biển đảo và sức khỏe cộng đồng.

Tỉnh Đắc Lắc có chiều dài bờ biển 189 km, với khoảng 3.000 tàu cá, trong đó gần 700 tàu chuyên khai thác hải sản xa bờ. Mỗi năm, sản lượng thủy sản khai thác biển của tỉnh khoảng 65.000 - 75.000 tấn, trong đó cá ngừ đại dương khoảng 4.000 tấn, tạo công ăn việc làm thường xuyên và thu nhập ổn định cho hàng chục nghìn ngư dân, đóng góp lớn vào sự phát triển của nền kinh tế biển nước ta.

Anh Ngọc

Đào tạo ứng dụng AI trong hoạt động ngân hàng

Cán bộ, người lao động Agribank Chi nhánh Phú Yên thực hành sử dụng AI để hỗ trợ công việc chuyên môn. Ảnh: V. An

Trong hai ngày 6 - 7/9, tại Hội trường Tỉnh ủy cơ sở 2 (phường Bình Kiến), Agribank Chi nhánh Phú Yên tổ chức chương trình đào tạo “Kiến thức, kỹ năng trong thời đại số và ứng dụng AI trong hoạt động ngân hàng”.

Tham gia chương trình, hơn 300 cán bộ, người lao động toàn chi nhánh được giảng viên Trường Đại học Ngân hàng TP. Hồ Chí Minh giới thiệu kiến thức nền tảng về AI và các công cụ trợ lý ảo thông dụng trong môi

trường số; hướng dẫn thực hành sử dụng AI để hỗ trợ công việc chuyên môn trong các lĩnh vực: tín dụng, kế toán, pháp lý, truyền thông, hành chính - văn phòng...

Chương trình đào tạo giúp cán bộ, người lao động Agribank Chi nhánh Phú Yên tạo bước chuyển biến tích cực trong nhận thức và kỹ năng số, góp phần xây dựng môi trường làm việc hiện đại, chuyên nghiệp, đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số toàn diện tại Agribank.

Việt An

Chuẩn bị chu đáo cho Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh

Hà My

Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030 là dấu mốc khởi đầu cho chặng đường phát triển mới, đưa Đắk Lắk cùng cả nước vững bước vào kỷ nguyên mới. Thời điểm này, công tác chuẩn bị cho đại hội đã và đang được gấp rút triển khai, bảo đảm đại hội diễn ra theo dự kiến vào ngày 29 - 30/9.

Dự thảo văn kiện bảo đảm chất lượng cao nhất

Báo cáo chính trị là văn kiện trọng tâm của đại hội, thể hiện thành tựu, ý chí, khát vọng phát triển của Đảng bộ, quân và dân các dân tộc tỉnh Đắk Lắk. Chính vì vậy, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã chỉ đạo xây dựng dự thảo văn kiện đại hội rất công phu, nghiêm túc; tổ chức nhiều hội nghị để lấy ý kiến các chuyên gia, nhà khoa học, cán bộ lãnh đạo tỉnh qua các thời kỳ, các cơ quan Trung ương, cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân trong tỉnh.

Theo Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy, Tổ trưởng Tổ Biên tập Tiểu ban Văn kiện Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ I Đinh Thị Thu Thanh, quá trình xây dựng Dự thảo Báo cáo chính trị Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2025 - 2030 đã nhận được hàng ngàn lượt ý kiến đóng góp; trong đó có 99 ý kiến góp ý của lãnh đạo ban, bộ, ngành Trung ương. Mỗi ý kiến đóng góp từ nhân dân, cán bộ hưu trí, đảng viên cơ sở, các đồng

chí nguyên lãnh đạo tỉnh cũng như giới chuyên gia, nhà nghiên cứu đều được Tổ Biên tập trân trọng tiếp thu, tổng hợp và chọn lọc kỹ lưỡng.

Với sự chuẩn bị công phu, nghiêm túc và trách nhiệm cao, dự thảo văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk nhiệm kỳ 2025 - 2030 đã được Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú và Tổ công tác số 4 của Bộ Chính trị cơ bản thống nhất tại buổi làm việc với Ban Thường vụ Tỉnh ủy Đắk Lắk vào ngày 3/9 tại Hà Nội. Sau khi được Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú và Tổ công tác số 4 của Bộ Chính trị đóng góp ý kiến, Tiểu ban Văn kiện Đại hội tiếp tục bổ sung, chỉnh lý và hoàn thiện dự thảo bảo đảm chất lượng cao nhất trước khi trình đại hội.

Cùng với việc xây dựng văn kiện đại hội, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã chỉ đạo xây dựng phương án nhân sự cấp ủy chặt chẽ các bước theo đúng quy trình hướng dẫn của Ban Tổ chức Trung ương. Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Tổ chức Tỉnh ủy Nguyễn Thượng Hải cho biết, Đề án Nhân sự Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Ủy ban Kiểm tra Tỉnh ủy nhiệm kỳ 2025 - 2030 được xây dựng bám sát yêu cầu nhiệm vụ và đội ngũ cán bộ của địa phương; được tiến hành nghiêm túc, khách quan, công tâm, minh bạch, lựa chọn cán bộ tiêu biểu về phẩm chất, năng lực, uy tín, có khát vọng cống hiến để triển khai có hiệu quả các

Tiểu ban Tổ chức phục vụ Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh tổ chức hội nghị triển khai nhiệm vụ. Ảnh: H. My

mục tiêu nhiệm vụ đề ra trong nhiệm kỳ 2025 - 2030. Toàn bộ hồ sơ phục vụ đại hội đã được trình Bộ Chính trị và Ban Bí thư thẩm định, phê duyệt.

Khẩn trương hoàn thành các công việc phục vụ, tuyên truyền đại hội

Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I dự kiến sẽ diễn ra trong hai ngày 29 - 30/9. Thời điểm này, Tiểu ban Tổ chức phục vụ đại hội đã và đang gấp rút triển khai các công việc liên quan như: kiểm tra, rà soát, bảo trì, sửa chữa cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ tổ chức đại hội. Cùng với đó, tập trung chỉnh trang đô thị, đẩy nhanh tiến độ thi công các

công trình trọng điểm trên địa bàn phường Buôn Ma Thuật, khu vực diễn ra đại hội.

Bảo đảm an ninh trật tự là một trong những nhiệm vụ quan trọng góp phần vào thành công chung của đại hội. Phó Giám đốc Công an tỉnh Trần Bình Hưng cho biết, Công an tỉnh đã xây dựng,

triển khai các phương án, kế hoạch bảo đảm an toàn tuyệt đối khu vực diễn ra đại hội cũng như bảo đảm giao thông thông suốt, an toàn. Thường xuyên đấu tranh, ngăn chặn, xử lý các thông tin xấu, độc trên không gian mạng; nắm chắc tình hình, triển khai các biện pháp nghiệp vụ, bảo đảm an toàn tuyệt đối cho đại hội.

Công tác tuyên truyền đại hội đã và đang được các cấp, ngành, địa phương, đơn vị đẩy mạnh, dưới nhiều hình thức đa dạng, phong phú, tạo nên đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng và bầu không khí thi đua sôi nổi trên khắp các vùng miền, lĩnh vực, trong các tầng lớp nhân dân. Phó Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng Tiểu ban Tuyên truyền Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ I Huỳnh Thị Chiến Hòa cho biết: "Với phương châm "tuyên truyền phải đi trước", Tiểu ban Tuyên truyền Đại hội đã chủ động, chuẩn bị từ sớm, phân công rõ việc, rõ người. Tổ giúp việc, các cơ quan, đơn vị được phân công đang khẩn trương hoàn thành nhiệm vụ".

Với sự tích cực, trách nhiệm của các tiểu ban và các sở, ngành, địa phương liên quan, mọi công tác chuẩn bị cho Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2025 - 2030 đang gấp rút được hoàn thành.

Phường Buôn Ma Thuật đang khẩn trương chỉnh trang đô thị, đẩy nhanh thi công các công trình trọng điểm để chào mừng Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I. Ảnh: Nguyễn Hùng

Để chanh dây RỘNG ĐƯỜNG XUẤT KHẨU CHÍNH NGẠCH

Minh Thuận - Thanh Xuân

Với kim ngạch xuất khẩu tăng trưởng ấn tượng và cánh cửa vào các thị trường khó tính đang dần rộng mở, sản phẩm chanh dây đứng trước cơ hội lớn để trở thành ngành hàng nông sản "tỷ đô". Tuy nhiên, để biến tiềm năng thành hiện thực, đòi hỏi phải có bước chuyển mình mạnh mẽ, bắt đầu từ việc xây dựng một chuỗi giá trị bền vững và khép kín.

Cơ hội lớn nhưng thách thức không nhỏ

Sau 10 năm phát triển, ngành hàng chanh dây Việt Nam đang có những bước tiến vượt bậc. Hiện Việt Nam đang nằm trong Top 10 quốc gia cung ứng chanh dây lớn nhất thế giới. Năm 2024, cả nước có khoảng 10.400 ha chanh dây, cho sản lượng hơn 163.000 tấn; khoảng 80% sản lượng đưa vào chế biến và xuất khẩu, kim ngạch xuất khẩu trên 170 triệu USD. Trong đó, khu vực Tây Nguyên khẳng định vai trò là "thủ phủ" chanh dây khi chiếm đến 86% diện tích và 90% sản lượng. Riêng tỉnh Đắk Lắk hiện có 2.700 ha chanh dây, sản lượng hơn 38.000 tấn, đóng góp quan trọng vào chuỗi giá trị ngành hàng. Lợi thế cạnh tranh của Việt Nam không chỉ đến từ điều kiện tự nhiên phù hợp mà còn ở năng suất vượt trội, nhất là tại các vùng trồng chuyên canh ở Tây Nguyên, con số này có thể lên đến 50 - 60 tấn/ha, cao hơn nhiều so với các nước khác.

Đặc biệt, những tín hiệu tích cực từ thị trường quốc tế liên tục mở ra cơ hội lớn. Sau khi được xuất khẩu chính ngạch sang Trung Quốc (tháng 7/2022) và tiếp đó là thị trường Australia; dự kiến trong năm 2025, quả chanh dây tươi của Việt Nam sẽ hoàn tất các đàm phán để chính thức có mặt tại Hoa Kỳ. Nhu cầu từ các thị trường lớn như châu Âu, Trung Quốc đối với cả sản phẩm tươi và chế biến vẫn rất cao, tạo đà cho chanh dây bứt phá, đồng thời khẳng định vị thế của Việt Nam trên thị trường quốc tế.

Bên cạnh cơ hội lớn, ngành hàng chanh dây vẫn chưa tháo gỡ được những "nút thắt" gây cản trở sự phát triển bền vững. Đó là tình trạng sản xuất manh mún, nhỏ lẻ; chất lượng đầu vào chưa được kiểm soát chặt chẽ; mối liên kết giữa nông dân - hợp tác xã (HTX) - doanh nghiệp (DN) còn rất lỏng lẻo... Theo đánh giá của Trung tâm Khuyến nông quốc gia, một

Đoàn công tác của Trung tâm Khuyến nông quốc gia tham quan vườn chanh dây giống của Công ty Cổ phần Nafoods Group. Ảnh: M. Thuận

Các đại biểu tìm hiểu về cây giống chanh dây tại Hội thảo Giải pháp phát triển chuỗi liên kết sản xuất, tiêu thụ chanh dây bền vững.

Ảnh: T. Xuân

trong những rào cản lớn nhất là thiếu sự đồng bộ về quy trình sản xuất, dẫn đến chất lượng sản phẩm không đồng đều và gây khó khăn cho việc quản lý, truy xuất nguồn gốc. Cùng với đó là công nghệ bảo quản yếu kém dẫn đến tổn thất lớn, làm giảm giá trị thương phẩm khi xuất khẩu, đặc biệt là với quả tươi...

Phó Giám đốc Trung tâm Khuyến nông quốc gia Hoàng Văn Hồng nhận định: "Chanh dây là cây dễ trồng, thời gian thu hoạch ngắn, giúp nông dân nhanh chóng có thu nhập. Tuy nhiên, đó cũng là lý do dẫn đến tình trạng phát triển tự phát, thiếu quy hoạch. Thực trạng này đặt ra thách thức lớn về việc kiểm soát chất lượng và bảo đảm đầu ra ổn định cho sản phẩm".

Lời giải nào cho bài toán bền vững?

Để tháo gỡ những "nút thắt", việc xây dựng và hoàn thiện chuỗi giá trị một cách đồng bộ được xem là lời giải tất yếu. Điều này đòi hỏi sự vào cuộc và phát huy vai trò của tất cả các bên liên quan. Trong đó, "gốc" của chuỗi giá trị chính là người nông dân và tổ chức sản xuất. Việc thay đổi tư duy từ chạy theo sản lượng sang chú trọng chất lượng, tuân thủ nghiêm ngặt các tiêu chuẩn VietGAP, Global GAP là yêu cầu bắt buộc. Trong quá trình này, HTX đóng vai trò là cầu nối then chốt.

Theo Liên minh HTX tỉnh Đắk Lắk, các HTX kiểu mới đang phát huy rất tốt vai trò tập hợp nông dân, hình thành vùng nguyên liệu lớn, áp dụng

đồng bộ quy trình kỹ thuật. Điển hình như HTX Nông nghiệp công nghệ cao Xanh Cao Nguyên hiện có 56 ha chanh dây đạt chuẩn Global GAP và đang mở rộng liên kết sản xuất 200 ha. Hiện HTX đã xây dựng 3 mã vùng trồng nội địa và 2 mã vùng trồng quốc tế (Australia, châu Âu); cơ sở đóng gói đủ tiêu chuẩn xuất khẩu thế giới. Đồng thời, HTX đã tổ chức chế biến sâu sản phẩm chanh dây (nước cốt, mút, bột, rượu, chanh dây sấy, tinh dầu hạt...), giúp nâng cao giá trị sản phẩm. Khi tham gia HTX, nông dân không chỉ được hỗ trợ kỹ thuật, vật tư đầu vào với giá tốt mà còn được bảo đảm đầu ra ổn định thông qua các hợp đồng bao tiêu.

Ông Nguyễn Văn Thái Bình, Giám đốc HTX Nông nghiệp

công nghệ cao Xanh Cao Nguyên cho biết, điều quan trọng nhất đối với việc trồng chanh dây là phải xác định được thị trường đầu ra. Với mỗi thị trường trong nước hay xuất khẩu đều có những tiêu chuẩn khác nhau, đòi hỏi người trồng phải có sự đầu tư chi phí, quy trình sản xuất tương ứng. Do vậy, để có được vùng trồng ổn định, bền vững, người trồng chanh dây cần liên kết được với các đơn vị tư vấn để có sự đầu tư, xây dựng quy trình phù hợp, đáp ứng tốt những yêu cầu của thị trường xuất khẩu.

Trong chuỗi giá trị, DN đóng vai trò đầu tàu dẫn dắt, định hướng thị trường và đầu tư công nghệ. Công ty Cổ phần Nafoods Group (Nafoods Group) là một ví dụ điển hình khi xây dựng chuỗi liên kết 28 HTX (hơn 2.000 hộ nông dân), với gần 2.500 ha chanh dây. DN không chỉ cam kết bao tiêu sản phẩm mà còn chủ động cung ứng giống sạch bệnh từ phòng thí nghiệm công nghệ sinh học, chuyển giao quy trình kỹ thuật và ứng dụng công nghệ số để tư vấn, giám sát vùng trồng. Việc đầu tư vào các nhà máy chế biến hiện đại giúp đa dạng hóa sản phẩm, tối đa hóa giá trị và giảm phụ thuộc vào việc xuất khẩu quả tươi.

Theo Phó Giám đốc Trung tâm Khuyến nông quốc gia Hoàng Văn Hồng, để phát triển cây chanh dây bền vững thì việc xây dựng và hoàn thiện chuỗi giá trị là con đường tất yếu. Qua đó không chỉ giúp nâng cao thu nhập cho người nông dân mà còn khẳng định vị thế của nông sản Việt trên trường quốc tế.

Quản lý lĩnh vực nông nghiệp và môi trường

TRAO QUYỀN CHỦ ĐỘNG cho chính quyền cấp xã

Phân quyền mạnh mẽ

Trong lĩnh vực môi trường, hiện HĐND cấp xã được chủ động bố trí kinh phí thực hiện các nhiệm vụ bảo vệ môi trường. UBND cấp xã được trao quyền quản lý các cụm công nghiệp và làng nghề, quản lý chất thải và môi trường nông thôn, ứng phó và phục hồi sự cố môi trường, quản lý môi trường cụm và khu công nghiệp... Riêng chủ tịch UBND cấp xã có nhiệm vụ chỉ đạo ứng phó sự cố môi trường, chất thải và tiếp nhận đăng ký môi trường đối với các dự án, cơ sở...

Theo ông Huỳnh Huy Việt, chuyên viên Chi cục Bảo vệ môi trường, những thay đổi mới này được quy định tại Nghị định số 131/2025/NĐ-CP của Chính phủ về phân định thẩm quyền của chính quyền địa phương hai cấp trong lĩnh vực quản lý nhà nước của Bộ Nông nghiệp và Môi trường. Trong đó, chính quyền cấp xã được giao tổng cộng 19 nhiệm vụ và thẩm quyền mới. Trước đây, cấp xã chỉ là một trong những lực lượng phối hợp triển khai nhiệm vụ thì nay cấp xã đã trực tiếp xây dựng phương án, hoàn tất kế hoạch và chỉ đạo thực hiện.

Với lĩnh vực nông nghiệp cũng vậy, việc rà soát hộ nghèo, hộ cận nghèo trên địa bàn; đề xuất dự án hỗ trợ phát triển ngành nghề nông thôn; lập hồ sơ công nhận làng nghề truyền

Theo mô hình chính quyền hai cấp, cấp xã được trao quyền quản lý lĩnh vực nông nghiệp và môi trường theo tinh thần “Địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm”. Việc trang bị kịp thời kiến thức mới, tăng cường phối hợp giữa chuyên viên cấp sở và cán bộ xã sẽ giúp giải quyết nhanh, hiệu quả công việc cho người dân.

Cấp xã được tham gia phê duyệt dự án hỗ trợ sản xuất sẽ phát huy tính thực tế của các mô hình chuỗi giá trị nông sản tại các địa phương. Ảnh: B. Văn

thống; tham gia Hội đồng thẩm định hồ sơ phê duyệt hỗ trợ dự án liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp... trước đây thuộc cấp huyện thì nay giao chính quyền cấp xã đảm nhận. Bà Nguyễn Thị Thanh Tâm, chuyên viên Chi cục Phát triển nông thôn cho

biết: Cấp xã trực tiếp giải quyết sẽ nhanh và sát hơn. Bởi họ gần dân, sát dân nên sẽ quản lý hiệu quả địa bàn rộng sau sáp nhập.

Sẵn sàng phối hợp

Để đồng hành với cấp xã, Sở Nông nghiệp và Môi trường đã

tổ chức 2 lớp tập huấn hướng dẫn cho cán bộ của 102 xã, phường trong tỉnh về nâng cao công tác quản lý trong lĩnh vực nông nghiệp và môi trường; đồng thời thường xuyên tổ chức các đoàn công tác, kiểm tra tới tận cơ sở để nắm bắt khó khăn và chỉ ra hướng giải quyết. Ông Mai Văn Phúc, Chi

cục trưởng Chi cục Quản lý đất đai cho biết: “Không chỉ hướng dẫn cán bộ cấp xã về những thay đổi trong thẩm quyền quản lý, chúng tôi thực hiện rà soát văn bản chỉ đạo còn hiệu lực của hai tỉnh Phú Yên, Đắk Lắk trước khi sáp nhập để làm căn cứ giải quyết cho từng trường hợp cụ thể về đất đai. Chúng tôi cũng thành lập 2 tổ hỗ trợ ở cả phía Đông, phía Tây tỉnh và công khai số điện thoại của các thành viên. Cán bộ xã cần hướng dẫn giải quyết có thể điện thoại trực tiếp thay vì làm văn bản để xuất như trước đây”.

Anh Nguyễn Việt Toán, cán bộ Phòng Kinh tế xã Phú Mỹ chia sẻ: “Sau khi được tập huấn những kiến thức mới, tôi nhanh chóng nắm bắt công việc và thực hiện có hiệu quả hơn những phần việc thuộc lĩnh vực phụ trách. Tôi mong muốn tiếp tục được hỗ trợ nâng cao trình độ chuyên môn để giải quyết thủ tục hành chính nhanh hơn cho bà con”.

Theo ông Nguyễn Thái Hòa, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Môi trường Đắk Lắk, cán bộ, chuyên viên của sở và các chi cục, đơn vị sự nghiệp thuộc sở đã và đang tập trung hướng dẫn cán bộ cấp xã những điểm mới, nhiệm vụ cụ thể quy định tại Nghị định số 131/2025/NĐ-CP, Nghị định số 136/2025/NĐ-CP, Nghị định số 151/2025/NĐ-CP... Ngoài ra, đơn vị còn trao đổi, tiếp thu và đưa ra giải pháp sát thực tiễn giải quyết những khó khăn, vướng mắc từ cơ sở, nhằm đồng bộ, hiệu quả trong quản lý lĩnh vực nông nghiệp và môi trường trên địa bàn toàn tỉnh.

Lập lại trật tự xây dựng ở Hòa Xuân

Hỗ Như

Trước thực tế diễn biến phức tạp vi phạm về đất đai, trật tự xây dựng, khoáng sản trên địa bàn, UBND xã Hòa Xuân đã lập tổ công tác đặc biệt, kiên trì tuần tra, quyết tâm lập lại trật tự.

Xã Hòa Xuân được thành lập trên cơ sở sáp nhập 3 xã cũ: Hòa Xuân Đông, Hòa Tâm và Hòa Xuân Nam. Đây là những địa bàn “nóng” về trật tự xây dựng, lấn chiếm đất đai, khai thác khoáng sản cũng như coi nói lồng bè nuôi trồng thủy sản. Sau khi sáp nhập, song song với việc kiện toàn bộ máy, UBND xã đã thành lập Tổ kiểm tra xử lý vi phạm hành chính lĩnh vực xây dựng, đất đai (Tổ 71).

Với 50 thành viên gồm công chức xã, công an xã, lực lượng an ninh cơ sở, bí thư các thôn..., tổ công tác chia thành 3 nhóm, tổ chức tuần tra liên tục, phủ kín địa bàn. Các thành viên chia ca, luân phiên tuần tra ngày đêm, đặc biệt tập trung tại những “điểm nóng” về tình trạng xây dựng trái phép, lấn chiếm đất đai, khai thác khoáng sản trái phép.

Chỉ hơn 1 tháng ra quân, tổ công tác

đã rà soát, làm việc với 75 trường hợp, phát hiện 9 trường hợp vi phạm hành chính liên quan đến đất đai, trật tự xây dựng và khoáng sản. UBND xã đã ban hành 6 quyết định xử phạt với tổng số tiền 120 triệu đồng; buộc tháo dỡ ngay tại chỗ 6 công trình vi phạm. Công tác kiểm tra cũng mở rộng sang cả lĩnh vực nuôi trồng thủy sản tại Vũng Rô, nơi có gần 39.000 lồng nuôi.

Dù nỗ lực không ngừng, nhưng tổ công tác vẫn đối mặt nhiều trở ngại. Đất đai ở khu vực Hòa Tâm có nguồn gốc phức tạp, khiến việc xác định vi phạm mất nhiều thời gian. Nhiều hộ dân chỉ mua bán bằng giấy viết tay, khi kiểm tra thì không tìm được chủ đất. Đây cũng là khu vực có nhiều dự án lớn triển khai như Dự án Khu công nghiệp Hòa Tâm - giai đoạn 1, Dự án Đầu tư xây dựng bến cảng Bãi Gốc... Tình trạng người dân xây dựng công trình trong vùng dự án diễn ra rất phức tạp.

Theo ông Đoàn Minh Phong, Phó Chủ tịch UBND xã Hòa Xuân, Tổ trưởng Tổ 71, nhiều đối tượng lợi dụng lúc vắng lực lượng chức năng để chõ vật liệu, dựng cột móng. Nếu không phát

Tổ 71 đưa thiết bị khai thác cát trái phép về trụ sở để xử lý theo quy định. Ảnh: H. Như

hiện thì sáng hôm sau đã mọc lên cả công trình. Chính vì thế, lực lượng tuần tra phải bám địa bàn liên tục để kịp thời xử lý vi phạm và yêu cầu người dân khắc phục hiện trạng.

Dù khó khăn, lực lượng đặc biệt của xã Hòa Xuân vẫn kiên định phương châm: “Không có vùng cấm, không có ngoại lệ”. Bất kể ngày lễ, cuối tuần hay đêm khuya, lực lượng này vẫn tuần tra, lập biên bản, đồng thời tuyên truyền để

người dân hiểu, tự giác chấp hành. “Công việc vất vả, nhưng chúng tôi quán triệt rằng, mỗi ca tuần tra ngày đêm sẽ góp phần giữ gìn trật tự, không để những sai phạm nhỏ trở thành hệ lụy lớn. Cái khó nhất là vừa phải cứng rắn với vi phạm, vừa phải mềm mỏng, giải thích để người dân hiểu và chấp hành. Chúng tôi không muốn cưỡng chế, nhưng nếu cần thiết thì phải làm để giữ kỷ cương”, đại diện UBND xã Hòa Xuân nhấn mạnh.

Khi lòng dân đồng thuận

Thúy Hồng

Ở những tuyến đường nội thôn, buôn, tổ dân phố trên địa bàn phường Cự Bao, đã qua rồi cái cảnh ngày nắng đất đỏ bụi mù, ngày mưa thì lầy lội, thay vào đó là những tuyến đường bê tông sạch đẹp, rực sáng ánh đèn. Tối đến, đường làng, ngõ xóm bừng sáng không chỉ tạo cảnh quan, giúp người dân đi lại thuận lợi mà còn góp phần bảo đảm an ninh trật tự ở địa phương.

Chung sức lắp đặt hệ thống chiếu sáng

Mỗi ngày, khi trời vừa chập tối, hệ thống đèn trên tất cả các tuyến đường nội thôn Sơn Lộc 1 (phường Cự Bao) đồng loạt phát sáng, giúp người dân thuận lợi trong đi lại và tạo cảnh quan sáng - đẹp cho bộ mặt đô thị mới. Để có thành quả ấy, cán bộ đảng viên và nhân dân trên địa bàn thôn đã chung sức, đồng lòng đóng góp kinh phí lắp đặt hệ thống đèn năng lượng mặt trời.

Ông Phạm Đức Long, Bí thư chi bộ thôn Sơn Lộc 1 cho biết, chào mừng đại hội đảng bộ các cấp, Đảng ủy phường Cự Bao đã ban hành Kế hoạch triển khai công trình “Đường điện chiếu sáng” trên địa bàn các thôn, buôn, tổ dân phố. Theo đó, mỗi cán bộ đảng viên đóng góp 100 nghìn đồng để cùng nhân dân lắp hệ thống chiếu sáng trên các tuyến đường. Đến nay, gần như 100% tuyến đường nội thôn Sơn Lộc 1 đều có điện đường.

Ông Dương Trí Cảnh, một

người dân trong thôn phấn khởi: “Từ khi có điện đường, ánh sáng tỏa khắp, soi lối cho người và phương tiện đi lại nên ai cũng vui mừng. Tối đến, sau khi cơm nước xong, chúng tôi thường gọi nhau ra ngoài đi dạo, tập thể dục, làng xóm rộn ràng hẳn lên”.

Công trình “Đường điện chiếu sáng” không chỉ góp phần nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân mà còn mang lại diện mạo mới cho địa phương cũng như lan tỏa tinh thần đoàn kết của nhân dân, cùng nhau xây dựng phường Cự Bao ngày càng đổi thay. Từ sự đồng thuận của người dân, chỉ trong thời gian ngắn, người dân phường Cự Bao đã đồng lòng đóng góp, vận động xã hội hóa lắp 200 bóng đèn năng lượng mặt trời, thấp sáng hơn 11 km đường, tổng kinh phí huy động 238 triệu đồng.

Cùng với ánh sáng từ công trình “Đường điện chiếu sáng”, những năm qua, nhiều tuyến đường ở các thôn, buôn, tổ dân phố trên địa bàn phường Cự Bao cũng được đầu tư lắp đặt điện chiếu sáng từ nguồn đóng góp của nhân dân và các nguồn hỗ trợ khác.

Hiến đất làm đường giao thông

Ở hai buôn Gram A1 và Gram A2, những con đường bê tông sạch đẹp, rộng rãi trải dài từng là mong mỏi của người dân, thì nay đã trở thành hiện thực. Với sự vào cuộc của cấp ủy đảng, chính quyền và các đoàn thể địa phương, sự đồng thuận của nhân dân trong việc

Một trong những tuyến đường nội buôn Gram A2 được bê tông hóa sạch đẹp từ sự đầu tư của Nhà nước và nhân dân hiến đất.

Ảnh: T. Hồng

Thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, nhân dân đã tự nguyện hiến đất, tài sản trên đất, tự giải phóng mặt bằng và đóng góp hàng ngàn ngày công cùng với Nhà nước xây dựng kết cấu hạ tầng, góp phần tạo nên bộ mặt đô thị sáng - xanh - sạch - đẹp” - Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND phường Cự Bao Phan Thị Trinh.

hiến đất, công cuộc hoàn thiện hệ thống giao thông nông thôn nơi đây đã và đang đạt được những kết quả đáng khích lệ.

Theo ông Y Kich Niê, Trưởng buôn Gram A2, năm 2024, xã Cự Bao (cũ) được phân bổ kinh phí đầu tư nâng cấp 7 tuyến đường với chiều dài 2,1 km thuộc hai buôn Gram A1 và Gram A2. Do các tuyến đường trước đây khá hẹp buộc phải mở rộng, cấp ủy, chính quyền địa phương đã thành lập Ban vận động và “đi từng ngõ, gõ từng nhà” để vận động người dân hiến đất. Qua những buổi gặp gỡ, hầu hết người dân hai buôn đều sẵn lòng, tự nguyện tháo dỡ hàng rào, chặt cây trồng trên đất để tạo mặt bằng thông

thoáng, bàn giao cho đơn vị thi công. “Từ bao đời nay, người dân chúng tôi phải đi lại trên những con đường đất đỏ bụi mù vào mùa khô và trơn trượt vào mùa mưa nên khi Nhà nước có chủ trương làm đường bê tông ai cũng đồng lòng, hy sinh lợi ích cá nhân vì lợi ích chung của cộng đồng”, ông Y Kich Niê bày tỏ.

Đến nay, hơn 90% các tuyến đường ở hai buôn Gram A1 và Gram A2 đã được bê tông hóa, nhựa hóa. Những con đường mới khang trang trên địa bàn hai buôn đã hoàn thành và đưa vào sử dụng, giúp việc đi lại của người dân trở nên thuận tiện; hơn thế mở ra cơ hội giao thương, phát triển kinh tế - xã

hội cho địa phương.

Ông Y Viêt Niê, người dân buôn Gram A2 không giấu được niềm vui: “Để góp sức cùng Nhà nước làm đường giao thông, gia đình tôi đã tự nguyện tháo dỡ hàng rào, chặt cây trồng để lùi vào gần 2 m ngang trên tổng chiều dài 500 m đất của gia đình. Biết rằng, mất đi một phần đất cũng tiếc lắm, nhưng nếu mình không hiến đất thì không biết bao giờ con đường mới được bê tông và mở rộng. Và lại, đường làm xong thì gia đình mình và người dân cũng sẽ được lợi nhiều thứ”.

Những kết quả đạt được tại phường Cự Bao cho thấy, khi chính quyền biết cách khơi dậy và phát huy sức mạnh nội tại của người dân, thì mọi công trình, hoạt động đều có thể thực hiện. Sự chung sức, đồng lòng của người dân Cự Bao không chỉ góp phần thay đổi diện mạo đô thị mà còn bồi đắp thêm tinh thần đoàn kết, gắn bó, tạo nên một cộng đồng vững mạnh, phồn vinh.

Agribank Chi nhánh Đắk Lắk

Trao hơn 500 triệu đồng an sinh giáo dục

Nhân dịp khai giảng năm học mới 2025 - 2026, Agribank Chi nhánh Đắk Lắk đã triển khai chương trình an sinh giáo dục tại nhiều trường học trên địa bàn tỉnh, với tổng giá trị 524 triệu đồng.

Theo đó, Agribank Chi nhánh Đắk Lắk đã trao tặng 22 máy vi tính và 3 tivi tặng 16 trường học; dành hơn 440 suất học bổng cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

Lãnh đạo Agribank Chi nhánh Đắk Lắk khẳng định, đồng hành cùng ngành giáo dục luôn là một trong những ưu tiên hàng đầu của đơn vị trong các chương trình an sinh xã hội. Agribank coi giáo dục là nền tảng cho sự phát triển bền vững, do đó ngân hàng luôn chú trọng hỗ trợ kịp thời để thầy và trò có thêm điều kiện thuận lợi bước vào năm

Bà Trịnh Thị Bích Lan, Phó Giám đốc Agribank Chi nhánh Đắk Lắk (thứ hai từ phải sang) trao học bổng tặng học sinh, sinh viên Trường Cao đẳng Đắk Lắk. Ảnh: Y. Nhi

học mới.

Thông qua đó, ngân hàng khẳng định cam kết lâu dài trong việc đồng hành cùng sự nghiệp giáo dục, tiếp sức

cho thế hệ học sinh, sinh viên tự tin vươn lên, xây dựng nền tảng tri thức vững chắc cho sự phát triển bền vững.

Y Nhi

Khởi công xây dựng nhà ở tặng gia đình khó khăn

Công ty Cổ phần Bảo hiểm Ngân hàng Nông nghiệp (ABIC) chi nhánh Đắk Lắk vừa phối hợp xã Dray Bằng tổ chức lễ khởi công xây dựng nhà cho gia đình ông Trần Văn Sơn, thôn 2, xã Dray Bằng.

Gia đình ông Trần Văn Sơn (SN 1957) có 5 nhân khẩu, thuộc hộ nghèo, bản thân ông sức khỏe không ổn định, kinh tế khó khăn. Nhiều năm qua gia đình phải sống trong nhà tạm, nhà dột nát nhưng không có khả năng sửa chữa.

Trước hoàn cảnh khó khăn của ông Sơn, hưởng ứng phong trào “Xóa nhà tạm, nhà dột nát” do Thủ tướng Chính phủ và Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phát động, ABIC đồng hành cùng xã Dray Bằng hỗ trợ kinh phí xây dựng nhà ở cho gia đình ông. Ngôi nhà xây dựng rộng 70 m² với kinh phí gần 200 triệu đồng, trong đó ABIC hỗ trợ 50 triệu đồng.

Kim Chi

Phòng, chống bệnh dại

Vẫn là câu chuyện Ý THỨC

Nguyễn Hà

Thời gian qua, số ca tử vong do bệnh dại vẫn còn ở mức cao, dù ngành chức năng đẩy mạnh tuyên truyền phòng, chống bệnh này. Thực trạng trên cho thấy còn nhiều thách thức trong việc thay đổi nhận thức và hành vi của người dân về phòng, chống bệnh dại.

Người dân vẫn lơ là

Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh cho biết, từ đầu năm đến nay, toàn tỉnh đã ghi nhận 6 trường hợp tử vong do bệnh dại. Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tử vong do chó dại cắn, chủ quan không tiêm vắc xin phòng bệnh và huyết thanh kháng dại kịp thời.

Cụ thể như trường hợp bệnh nhi 13 tuổi ở buôn Drăn (xã Ea Khál) tử vong do bệnh dại vào 2 tháng trước. Theo chia sẻ của gia đình, khoảng 2 năm trước, bệnh nhân bị chó cắn vào vùng gáy nhưng không đi tiêm vắc xin phòng bệnh dại. Cách ngày nhập viện khoảng 2 tháng, bệnh nhân bị chó nhà nuôi cào vào cổ tay nhưng không đi tiêm vắc xin phòng bệnh dại. Ngoài ra, cách ngày nhập viện khoảng 10 ngày, bệnh nhân tiếp tục bị

chó cắn nhưng không nói cho người nhà và không đi tiêm vắc xin phòng bệnh dại.

Bác sĩ H'Nuen H'Đók, Phó Trưởng Khoa phụ trách Khoa Truyền nhiễm, Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên cho biết, từ đầu năm đến nay, khoa đã tiếp nhận 6 bệnh nhân mắc bệnh dại, đáng tiếc tất cả các trường hợp này đều tử vong ngay sau đó. Đa số các trường hợp tử vong thường thiếu hiểu biết về phòng, chống bệnh, đặc biệt là không chủ động tiêm vắc xin phòng bệnh ngay sau khi bị động vật nghi dại cắn.

“Người bị chó mèo nghi dại cắn cần phải tiêm sớm, đúng lịch và tiêm đủ 5 mũi vắc xin phòng bệnh dại. Ngoài ra, có một số thuốc gây ảnh hưởng đến quá trình hình thành kháng thể kháng vi rút dại của cơ thể. Do đó, trong thời gian này, người bệnh khi đi khám chữa bệnh cần báo cho bác sĩ biết việc mình đang tiêm phòng dại”, bác sĩ H'Nuen H'Đók khuyến cáo.

Tăng cường giám sát

Giám đốc Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh Hoàng Hải Phúc cho biết, tại tỉnh Đắk Lắk, qua theo dõi thực tế, nguy cơ lây truyền bệnh dại từ động vật sang người vẫn còn rất lớn, khả năng tiếp tục ghi nhận các trường hợp tử vong do bệnh

dại ở người vẫn rất cao. Chó và mèo thả rông không rọ mõm là nguồn lây bệnh chính, đặc biệt ở các khu vực công cộng, đông người có nguy cơ tiếp xúc trực tiếp.

Trước thực trạng trên, để bảo vệ sức khỏe cộng đồng và tiến tới loại trừ bệnh dại vào năm 2030, UBND tỉnh yêu cầu Sở Y tế chủ động xây dựng và triển khai thực hiện đạt hiệu quả kế hoạch phòng, chống bệnh dại trên địa bàn toàn tỉnh, trong đó lưu ý các giải pháp bảo đảm khả năng tiếp cận vắc xin phòng bệnh dại cho người dân, đặc biệt là các đối tượng chính sách, người

dân tộc thiểu số, người nghèo. Cùng với đó tăng cường kiểm tra và xử lý các tổ chức, cá nhân sử dụng phương pháp điều trị bệnh chưa được công nhận, chưa được phép hoạt động để khám, điều trị cho người bị bệnh dại hoặc người bị chó, mèo cắn.

UBND tỉnh cũng yêu cầu Chi cục Chăn nuôi và Thú y phân công lãnh đạo, cán bộ kỹ thuật phụ trách địa bàn để hỗ trợ, hướng dẫn, kiểm tra đôn đốc công tác tiêm phòng, phòng chống bệnh dại và xây dựng vùng an toàn dịch bệnh dại tại các địa phương. Tổ chức tiêm vắc xin phòng bệnh dại

cho đàn chó, mèo; bảo đảm đạt tỷ lệ tiêm phòng trên 70% tổng đàn chó, mèo nuôi được thống kê trong giai đoạn năm 2023 - 2025.

UBND các phường, xã khẩn trương xây dựng kế hoạch rà soát, thống kê lập danh sách quản lý các hộ gia đình nuôi chó, mèo tại địa phương để tiêm vắc xin phòng bệnh dại cho chó, mèo. Xem xét tình hình thực tế địa phương để quyết định thành lập đội chuyên trách bắt chó, mèo thả rông và động vật mắc bệnh dại hoặc nghi ngờ mắc bệnh dại tại địa phương bảo đảm an toàn vệ sinh thú y.

Tiêm vắc xin phòng dại cho chó, mèo giúp ngăn ngừa nguy cơ mắc bệnh dại trên người khi bị chó cắn, mèo cào. Ảnh: N. Hà

Không chủ quan với giun sán

Yên Lan

Bệnh do nhiễm giun sán tàn phá sức khỏe, ảnh hưởng đến khả năng lao động của bệnh nhân, nhưng ít người để ý.

Đạo gần đây, bà N.T.B. (73 tuổi, ở xã Tuy An Tây) thường đau bụng âm ỉ, người mệt mỏi, da nhợt nhạt xanh xao và bị ngứa mà không biết vì sao. Đến Bệnh viện Đa khoa Phú Yên khám và làm các xét nghiệm theo chỉ định của bác sĩ, bà B. mới biết mình đã nhiễm giun sán.

Bệnh diễn tiến âm thầm

Theo bác sĩ CKII Nguyễn Thành Lâm, Trưởng Khoa Bệnh nhiệt đới, Bệnh viện Đa khoa Phú Yên, ai cũng có thể nhiễm giun sán. Tuy nhiên, bệnh này thường gặp ở những người nghèo, ít có cơ hội tiếp cận thông tin về chăm sóc sức khỏe, dự phòng bệnh và không có điều kiện tiếp cận với các phương tiện chẩn đoán, điều trị. Nhiều người không có thói quen xổ giun định kỳ. Khi đã nhiễm giun sán, bệnh diễn tiến âm thầm trong

một thời gian dài, đến lúc xuất hiện các triệu chứng thì bệnh đã nghiêm trọng, ví dụ như giun sán đã lên não, gây co giật; nhiễm sán lá gan dẫn đến áp xe gan, nhiễm trùng... Nhiều trường hợp nhiễm giun sán có biến chứng, chi phí điều trị không hề nhỏ. Và nếu bệnh đã đến giai đoạn nặng, ví dụ như giun sán lạc chỗ làm tổ trong não thì sau khi điều trị, diệt được giun sán rồi nhưng di chứng vẫn còn (những tổn thương trong não do giun sán gây ra thì vẫn còn).

Thống kê của Bệnh viện Đa khoa Phú Yên cho thấy trong năm 2024, bệnh viện đã khám và điều trị ngoại trú cho hơn 1.300 lượt bệnh nhân nhiễm giun sán. Từ đầu năm đến nay, có gần 1.700 lượt bệnh nhân nhiễm giun sán được khám và điều trị ngoại trú.

Bác sĩ Nguyễn Thành Lâm cho biết: “Việc điều trị nhiễm giun sán ở đường ruột ít phức tạp hơn điều trị nhiễm giun sán lạc chỗ. Bệnh viện Đa khoa Phú Yên đã thực hiện thường quy xét nghiệm soi phân để phát hiện giun sán trong đường ruột và xét nghiệm ELISA giúp phát hiện giun sán lạc chỗ, như nhiễm ấu trùng giun đũa chó mèo, nhiễm giun lươn, nhiễm sán lá gan, nhiễm giun đầu gai, nhiễm sán máng và các loại giun sán

khác. Thuốc điều trị được bảo hiểm y tế thanh toán”. Như vậy, người bệnh ở địa phương không phải đi xa để điều trị nhiễm giun sán, tiết kiệm được thời gian và chi phí đi lại.

Nhận diện và phòng ngừa

Nhiễm ký sinh trùng - trong đó có giun sán - nằm trong số bệnh nhiệt đới bị lãng quên vì bệnh nhân, người nhà bệnh nhân, thậm chí kể cả nhân viên y tế cũng không để ý tới. Bệnh diễn tiến âm thầm trong thời gian dài, đến khi xuất hiện triệu chứng thì đã ảnh hưởng đến sức khỏe người bệnh. Chính vì vậy, theo các chuyên gia về bệnh truyền nhiễm, cần tăng cường công tác truyền thông, giáo dục sức khỏe nhằm giúp người dân biết được tác hại của nhiễm giun sán và các biểu hiện do nhiễm giun sán. Những người bị đau đầu kéo dài, đau bụng kéo dài, ngứa vô căn, thiếu máu kéo dài... thì phải đến bệnh viện để được khám, xét nghiệm, phát hiện bệnh và phối hợp với

Cần tẩy giun định kỳ cho người và thú cưng, gia súc. Khi có những dấu hiệu nghi ngờ, người dân hãy đến cơ sở y tế để được khám, chẩn đoán và điều trị.

Bác sĩ CKII Nguyễn Thành Lâm, Trưởng Khoa Bệnh nhiệt đới, Bệnh viện Đa khoa Phú Yên

bác sĩ trong quá trình điều trị.

Điều trị nhiễm giun sán không quá phức tạp song việc tuân thủ là rất quan trọng, quyết định đến kết quả điều trị. Vì vậy, người bệnh cần được bác sĩ tư vấn kỹ.

Để phòng ngừa nhiễm giun sán, người dân thực hiện ăn chín, uống chín; tránh những món ăn sống có nguy cơ nhiễm giun sán như tiết canh, các loại rau sinh trường dưới nước... Phải rửa tay thường xuyên, đúng cách, nhất là trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh. Đặc biệt, sau khi tiếp xúc với thú cưng thì phải rửa tay để tránh nguy cơ nhiễm giun đũa chó mèo. Ngoài ra, người dân phải giữ gìn vệ sinh môi trường, không thả rông gia súc, chó mèo; không để chó, mèo phóng uế bừa bãi; trứng giun sán trong phân chó, mèo ra ngoài môi trường sẽ có nguy cơ đi vào thực phẩm của con người. Bác sĩ Lâm lưu ý: “Cần tẩy giun định kỳ cho người và thú cưng, gia súc. Khi có những dấu hiệu nghi ngờ, bà con hãy đến cơ sở y tế để được khám, chẩn đoán và điều trị”.

BIỂN RÁC THẢI thành tài nguyên

Minh Duyên

Xử lý rác thải thành phân hữu cơ, tái chế rác thành sản phẩm thương mại đang là giải pháp hiệu quả cho vấn đề rác thải trong khu dân cư và vùng sản xuất. Điều này giúp cải thiện dinh dưỡng cho đất, tạo ra nông sản sạch, bảo vệ môi trường bền vững.

Làng rau Ngọc Lãng (phường Tuy Hòa) từng gặp khó với vấn đề rác thải từ phụ phẩm rau củ quả sau sản xuất. Ngoài chôn, đốt hoặc tập kết ra bãi rác chung của địa phương thì người dân không biết làm gì khác. Nhiều lúc xe rác không kịp chở đi hay thời tiết mưa ngập, rác bốc mùi hôi thối, gây mất mỹ quan và ô nhiễm môi trường. Cho tới khi phụ nữ phường Tuy Hòa xây dựng mô hình tái chế rác thải thành sản phẩm nước tẩy rửa sinh học thì vấn đề này mới cơ bản có hướng giải quyết.

Theo chị Nguyễn Thị Ánh Hồng, chuyên viên Hội Phụ nữ phường Tuy Hòa, người khởi xướng mô hình này,

rác ủ theo tỷ lệ 3 kg vỏ trái cây, củ quả các loại cùng với 3 lạng đường và 10 lít nước trong vòng 30 ngày sẽ cho ra thành phẩm 8 lít nước thô. Sau đó lắng đọng trong 10 ngày thì lọc ra được 7 lít nước rửa chén sinh học. Mỗi ngày chị em ở đây thu gom từ 200 - 300 kg rác hữu cơ mang đi ủ. Ban đầu sản phẩm còn nhiều hạn chế về chất lượng và tính thương mại, sau được chuyên viên của Sở Nông nghiệp và Môi trường và cán bộ Trường Cao đẳng Công Thương miền Trung hướng dẫn thêm nên sản phẩm hoàn thiện dần. Đến năm 2022, sản phẩm nước rửa chén sinh học Bình Ngọc được công nhận đạt tiêu chuẩn sản phẩm OCOP 3 sao cấp tỉnh.

“Ngoài lợi ích kinh tế, mô hình còn giúp thay đổi nhận thức của người dân về rác thải. Từ đây việc vận động mọi người bỏ rác đúng nơi quy định, phân loại rác thải cũng dễ dàng hơn”, chị Hồng cho biết thêm.

Vùng trồng khóm Đồng Din rộng gần 500 ha thuộc hai xã Phú Hòa 1 và Phú Hòa 2. Vào mùa, mỗi ngày vùng này thu hoạch hàng chục tấn khóm mang đi tiêu thụ trong Nam ngoài Bắc. Theo thời gian, nơi đây cũng đối mặt với vấn

Sản phẩm nước rửa chén sinh học của Hợp tác xã Nông nghiệp kinh doanh tổng hợp Đồng Din được xúc tiến thương mại tại các hội nghị, hội chợ. Ảnh: M. Duyên

đề rác thải từ vỏ, lá thân, bã khóm và thoái hóa đất. Trong bối cảnh đó, Hợp tác xã (HTX) Nông nghiệp kinh doanh tổng hợp Đồng Din tiên phong đưa ra giải pháp phát triển sản xuất theo mô hình tuần hoàn, biến rác thải thành tài nguyên. Trong đó, phần lõi và vỏ khóm được mang đi ngâm ủ để sản xuất nước rửa chén và nước lau sàn sinh học. Bã khóm sau khi ngâm ủ và rác thải khác từ hoạt động vệ sinh cảnh quan được mang đi ủ phân hữu cơ, bón cho cây trồng.

Ông Nguyễn Hoàng Chương, Giám đốc HTX cho biết: “Năm 2020, HTX tiếp cận phương pháp ủ nước tẩy rửa sinh học từ rác thải hữu cơ. Năm 2021, sản phẩm nước rửa chén và nước lau sàn sinh học ra đời, HTX bắt tay vào xây dựng thương hiệu và đưa sản phẩm trở

thành hàng hóa. Năm 2022, sản phẩm đạt chứng nhận OCOP 3 sao cấp tỉnh. Với rác thải là phụ phẩm còn lại từ sản xuất, HTX dùng thùng ủ rác hữu cơ được chuyển giao công nghệ để ủ nên không phát sinh mùi hôi”.

Khi vấn đề rác thải vùng sản xuất cơ bản được giải quyết, HTX Nông nghiệp kinh doanh tổng hợp Đồng Din lan tỏa hiệu quả mô hình bằng cách mở dịch vụ thu gom rác thải khu dân cư. Rác thải khu dân cư được thu gom, HTX cũng có nguyên liệu sản xuất phân hữu cơ bón cây để tái tạo đất. “Chính khoa học công nghệ đã giúp HTX hoàn chỉnh chuỗi giá trị trên cây khóm truyền thống, không chỉ mang lại giá trị kinh tế cho HTX và thành viên mà còn giúp bảo vệ môi trường”, ông Chương khẳng định.

Học sinh điều chế thuốc trừ sâu sinh học

Đoàn Văn Thanh

Trong Cuộc thi Sáng tạo dành cho thanh thiếu niên, nhi đồng tỉnh Đắk Lắk lần thứ 12 năm 2024, đề tài nghiên cứu “Chế phẩm sinh học diệt rầy rệp và sâu ăn lá cho rau màu từ cây cỏ lào, cây dã quỳ và lá cà chua” của nhóm các em Hoàng Nhi và Nông Hoàng Lan, học sinh Trường THCS Chu Văn An (phường Buôn Hồ) đã được trao giải Nhất.

Nhận thấy trên thị trường có nhiều loại thuốc trừ sâu sinh học nhưng giá thành cao, trong khi đó những sản phẩm do người dân tự chế thì hiệu quả chưa cao, các em Hoàng Nhi và Nông Hoàng Lan đã triển khai nghiên cứu đề tài với mong muốn điều chế được một chế phẩm trị rầy, rệp và sâu hại rau màu hiệu quả, giá thành thấp, thân thiện với môi trường.

Nguyên liệu chính mà các em sử dụng làm chế phẩm, gồm: lá cây cỏ lào, lá cây dã quỳ, lá cà chua; cùng các nguyên liệu phụ như: tỏi, mật rỉ đường, men rượu, cám gạo, nước sạch. Trong đó, cây cỏ lào (còn gọi là cây bóp bóp, yên bạch, bù xích...) được xem là

loại cây phân xanh lý tưởng bổ sung lượng sinh khối hữu cơ cao, rất giàu dinh dưỡng cho đất. Các bộ phận của cây đều chứa tinh dầu, alkaloid, tannin. Loại cỏ này còn là loại thuốc phòng trừ được nhiều loại nấm hại cây trồng, diệt trừ được ấu trùng bọ nhậy, tuyến trùng hại rễ cây trồng và xua đuổi côn trùng, chống mối, sâu ăn lá rất hữu hiệu. Cây dã quỳ (cúc quỳ, hướng dương dại...) cũng là một nguồn phân bón hữu cơ rất tốt cho các loại cây trồng. Đặc biệt, dã quỳ hấp thụ được kali khó tiêu, chuyển hóa thành kali dễ tiêu và giữ trong thân, cành, lá nên khi sử dụng phân bón ủ từ nó, cây trồng có thể hấp thụ nguồn kali này một cách dễ dàng. Theo các nghiên cứu khoa học, trong lá của cây dã quỳ có các chất sesquiterpene, diterpenoids, Pyrethrin, alkaloid, flavonoid, tanin, saponin... là những chất độc đối với sâu bọ và côn trùng. Còn cà chua (cà dầm) thì trong lá chứa nhiều gluco-ancalot, trong đó tomanin chiếm thành phần chủ yếu. Tomanin là một chất kháng khuẩn, chống nấm, chống một số sâu bệnh hại cây trồng. Ngoài ra, trong lá cà chua

có chứa nhiều alkaloids - một chất có tác dụng diệt và đuổi côn trùng rất hiệu quả, nhất là rệp, bướm đêm, sâu rầy...

Sau khi tiến hành thử nghiệm ủ các nguyên liệu theo các tỷ lệ khác nhau, nhóm nghiên cứu đã xác định được tỷ lệ tối ưu nhất là 2 : 4 : 1; thời gian ủ tốt nhất là 3 tháng. Theo đó, các bước sản xuất chế phẩm như sau: Xay nhuyễn lá cây cỏ lào, lá dã quỳ, lá cà chua cùng với một lượng nhỏ tỏi, mật rỉ đường, men rượu và cám gạo. Bỏ hỗn hợp vào hũ nhựa, hằng ngày khuấy đều. Sau khi ủ 3 tháng, lọc qua lớp màn mỏng là thu được dung dịch chế phẩm. Giá thành sản phẩm khoảng 25.000 đồng/lít, rẻ hơn rất nhiều so với các loại thuốc trừ sâu sinh học hiện đang có trên thị trường.

Sau khi hoàn thành các thí nghiệm, nhóm nghiên cứu đã đưa sản phẩm tới Viện Công nghệ sinh học và môi trường Trường Đại học Tây Nguyên để kiểm nghiệm các thành phần và tiêu chí an toàn của thuốc trừ sâu sinh học. Kết quả cho thấy, chế phẩm có alkaloid là chất độc đối với rầy rệp, sâu hại; không có các thành phần có hại cho con người và môi trường.

Hai em Hoàng Nhi và Nông Hoàng Lan cùng sản phẩm do các em nghiên cứu chiết xuất. Ảnh: V. Thanh

Khi dùng chế phẩm diệt rầy rệp và sâu trên cây rau cải ngọt cho thấy hiệu quả tương đương khi dùng thuốc trừ sâu sinh học Make green 55WG, số lượng cây cải ngọt (trong thí nghiệm) bị rầy rệp, sâu hại rất ít, không có hiện tượng rầy rệp, sâu quay trở lại, cây sinh trưởng phát triển tốt.

Thạc sĩ Phan Minh Hải,

thành viên Hội đồng Giám khảo Cuộc thi sáng tạo dành cho thanh thiếu niên, nhi đồng nhận xét, chế phẩm do nhóm nghiên cứu tạo ra có tính mới và tính sáng tạo. Chế phẩm tận dụng các cây có sẵn tại địa phương và các nguyên liệu giá thành rẻ để tạo thành sản phẩm có hiệu quả cao, giá thành thấp, không gây ô nhiễm môi trường.